

گزارشی از پانزدهمین جشنواره

در سندج

الگوهای برتر تدریس جامعه‌شناسی

دانیال اعلمی

دبیر دبیرستان‌های استان البرز

پانزدهمین دوره «جشنواره الگوهای برتر تدریس جامعه‌شناسی» طی چهار روز در سندج برگزار شد. منتخبان استان‌ها از عصر روز جمعه ۲۵ مرداد ماه در تالار فرهنگیان سندج گردهم آمدند. مراسم افتتاحیه جشنواره ساعت ۲۰ روز جمعه در «سالن اجتماعات سلیمان خاطر» با خوشامدگویی مهدی نامدار، معاون اداره کل آموزش و پرورش سندج و قرعه‌کشی عنوان‌ها و زمان تدریس برای رقابت شرکت‌کنندگان آغاز شد.

- مریم یابنده از استان فارس
- فروغ طاهری از استان قزوین
- لیلا کریمی اصل از استان قم
- احمد احمدی از استان کردستان
- فرزاد یوسفی از استان کرمانشاه
- عاطفه مدبرنژاد از استان کهگیلویه

و بویراحمد

- طیبه یزدان‌پناه از استان کرمان
  - سحر آقاجانی از استان گیلان
  - طاهره علیدوست از استان گلستان
  - علیدوست علیزاده از استان لرستان
  - شهره سلطانی از استان مازندران
  - فریبا شمسی از استان مرکزی
  - طوبی نجفی از استان هرمزگان
  - لادن خدارحمی از استان همدان
  - پروین نیک‌زر از استان یزد
- این منتخبان طبق دستورالعمل جشنواره در پنج مرحله و حول محور هشت درس از کتاب‌های جامعه‌شناسی دوره دوم متوسطه

- استان تهران
  - معصومه رضایی جونقانی از استان چهارمحال بختیاری
  - بابک مرادی از استان خراسان شمالی
  - مریم ساقی از استان خراسان جنوبی
  - یعقوب درستکار احمدی از استان خراسان رضوی
  - نازنین ولی‌زاده از استان خوزستان
  - محمود کرمی از استان زنجان
  - سیدعلی شاهچراغی از استان سمنان
  - سعیده حسین‌زایی از استان سیستان و بلوچستان
- نمایندگان و منتخبان ۳۲ استان حاضر در این جشنواره به ترتیب عبارت بودند از:
- صدیقه اکبرزاده از آذربایجان شرقی،
  - ایوب حمزه‌ای از استان آذربایجان غربی
  - نادر بازاریار از استان ایلام
  - دانیال اعلمی از استان البرز
  - سپیده رعنا موسوی از استان اردبیل
  - عصمت ذاکری از استان اصفهان
  - خاتون فرشچی از استان بوشهر
  - مرتضی رنجبر از استان تهران
  - برهان بیگدلی نشاط از شهرستان‌های

در مرحله دوم شرکت کنندگان می‌باید در مدت دو ساعت به طراحی یک طرح درس می‌پرداختند. این قسمت نیز ۱۵ درصد از سهم کل نمرهٔ منتخبان را داشت. لازم به ذکر است که قبل از شروع جشنواره نرم‌افزارهای مورد نیاز هر منتخب از قبل روی سیستم‌های مربوط به هر منتخب نصب شده بود.

در مرحله سوم منتخبان باید در مدت یک ساعت و نیم به طراحی سؤال با موضوع همان درس می‌پرداختند که این بخش نیز ۱۵ درصد از کل نمره را به خود اختصاص می‌داد.

در مرحله چهارم دو ساعت زمان به تولید محتوای الکترونیکی اختصاص داده شده بود که این بخش نیز ۵ درصد از کل نمره را شامل می‌شد.

پس از این چهار مرحله نوبت به ارائهٔ تدریس منتخبان می‌رسید که توسط هیئت داوران داوری می‌شد و ۵۵ درصد از کل نمره را به خودش اختصاص می‌داد.

تدریس از بعداز ظهر روز شنبه شروع شد و تا صبح روز دوشنبه ادامه داشت. آقايان

نظری با یکدیگر به رقابت پرداختند. قرعه‌کشی از بین درس‌های چهارم، ششم و دهم جامعه‌شناسی پایهٔ دهم، درس‌های هفتم، هشتم و نهم جامعه‌شناسی پایهٔ یازدهم و درس‌های ششم و هفتم جامعه‌شناسی پایهٔ دوازدهم برای تدریس در روزهای شنبه بعدازظهر، یکشنبه صبح و بعد از ظهر، و دوشنبه صبح انجام گرفت. بعد از قرعه‌کشی و مشخص شدن درس‌ها و تاریخ اجرای تدریس برای منتخبان، روز شنبه صبح چهار مرحلهٔ نخست این جشنواره برگزار شد:

مرحله اول آزمون از برنامهٔ درسی ملی و راهنمای درس جامعه‌شناسی بود که این بخش با استفاده از نرم‌افزار آزمون الکترونیکی در مدت ۴۵ دقیقه انجام شد و ۱۰ درصد از کل نمره را به خود اختصاص می‌داد.

کرمانشاه، سیده رعنا موسوی از اردبیل و طیبه یزدان پناه از کرمان نیز به عنوان دبیران شایسته تقدیر انتخاب شدند.

مأموریت اصلی معلمان در فرایند آموزش، تدریس به دانش آموزانی است که قادر به یادگیری هستند. به همین دلیل همه تلاش‌های معلمان حول چند محور اساسی شکل می‌گیرد. روش‌های نوین تدریس بر مبنای نظریه‌های یادگیری و پژوهش‌های تربیتی تدوین شده‌اند تا به کمک یافته‌ها و نتایج آن‌ها معلم بتواند هر چه بهتر اهداف آموزشی را محقق کند. اما موفقیت و کارایی اجرای این روش‌ها مستلزم فراهم بودن شرایط مناسب کلاسی است؛ از قبیل فراهم بودن حد مطلوبی از آرامش یا پذیرش و همراهی دانش‌آموزان با معلم.

با توجه به اینکه معلمان دارای سبک‌های مدیریتی مختلفی در اداره کلاس درس هستند و دانش‌آموزان نیز با روحیه‌ها و علاقه‌های متفاوت با آموزش‌های معلم مواجه می‌شوند، لذا بررسی و انتخاب سبک تدریس و مدیریت کلامی که بالاترین حد از پیشرفت تحصیلی را در دانش‌آموزان ایجاد کند، از اهمیت بسزایی برخوردار است. آشنایی با سبک‌های کارآمدتر آموزش و اجرای آن توسط معلمان می‌تواند بازدهی آموزشی را بالا ببرد و نظام آموزشی را در جهت تحقق هر چه بیشتر اهداف خود یاری کند. از آنجا که آموزش و یادگیری غالباً از طریق تعامل بین معلم و فراگیرنده در کلاس درس اتفاق می‌افتد، شایسته است که عوامل مؤثر بر این روند، به وسیله روش‌های علمی، برگزاری جشنواره‌های الگوهای تدریس و با مشارکت حداکثری معلمان مورد بررسی قرار گیرد، از چنین منظره پانزدهمین جشنواره الگوهای برتر تدریس جامعه‌شناسی در پایان کار خود موفق شده است، با به اشتراک گذاشتن تجربه‌های دبیران جامعه‌شناسی در روش‌های تدریس بهتر، الگوهای متنوع و متعددی را در جهت هر چه بهتر و جذاب‌تر و کارآمد شدن تدریس درس جامعه‌شناسی در اختیار دبیران علوم اجتماعی سراسر کشور قرار دهد.

بخش‌های متفاوت این دوره از جشنواره، شامل تجربه‌های برتر مدیران و معلمان، مقاله‌نویسی و بخش غیرحضور تدریس، برندگان بخش حضوری پانزدهمین جشنواره الگوهایی برتر تدریس نیز در چهار گروه اول تا سوم و شایسته تقدیر معرفی شدند که اسامی آن‌ها به قرار زیر است:

احمد احمدی از کردستان، **عاطفه مدیرنژاد** از کهگیلویه و بویراحمد، **شهره سلطانی** از مازندران، **مریم یابنده جهرمی** از فارس، **نازنین ولی‌زاده** از خوزستان، **سعیده حسین‌زایی** از سیستان و بلوچستان، **برهان بیگدلی نشاط** و **عصمت ذاکری** از اصفهان، به ترتیب با کسب بیشترین امتیاز، حائز رتبه اول کشوری شدند.

سحر آقاجانی از گیلان، **مریم ساقی** از خراسان جنوبی، **دانیال اعلمی** از البرز و **ایوب حمزه‌ای** از آذربایجان غربی مشترکاً مقام دوم جشنواره پانزدهم را به خود اختصاص دادند.

فروغ طاهری از قزوین، **فریبا شمسی** از مرکزی، **طاہره علیدوست** از گلستان، **لیلا کریمی اصل** از قم، **پروین نیک‌زور** از یزد، **یعقوب درستکار احمدی** از خراسان رضوی، **محمود کرمی** از زنجان، **علیدوست علیزاده** از لرستان، **طوبی نجفی** از هرمزگان و **لادن خدارحمی** از همدان به مقام سوم قناعت کردند.

شاید ذکر است، **صدیقه اکبرزاده** از آذربایجان شرقی، **نادر بازبار** از ایلام، **خاتون فرشچی** از بوشهر، **بابک مرادی** از خراسان شمالی، **فرزاد یوسفی** از

طاہر انصاری، **حمید رحیمی**، **سعید روحانی** و **حامد عباسی** و خانم‌ها **مرضیه علی‌نژاد**، **مژده قربانعلی‌زاده**، **زهرا مشکی** و **طیب احمدی** دآوری این بخش از پانزدهمین جشنواره الگوهای برتر تدریس درس جامعه‌شناسی را برعهده داشتند. ظهر روز دوشنبه مراسم اختتامیه با حضور معاون آموزش متوسطه وزیر آموزش و پرورش، دکتر **علی‌رضا کمره‌ای** برگزار شد. وی در این مراسم با بیان اینکه معلمان میدان‌داران جریان تربیت و یادگیری هستند، تأکید کرد: «معلمان باید در زمینه آموزش و توانمندسازی خود فعالیت کنند و این جشنواره نیز در همین راستا برگزار شده است.»

کمره‌ای شرکت معلمان در جشنواره الگوهای تدریس برتر و قرار دادن خود در معرض قضاوت دیگران را کار بسیار ارزشمندی دانست و اظهار داشت: «تدریس برخی از رشته‌های علوم انسانی مخصوصاً جامعه‌شناسی کاری بسیار سخت است. چرا که بسیاری از مفاهیم انتزاعی‌اند.» در این مراسم، علاوه بر اهدای جوایز